

Adrie Koole

Lid Hoofdbestuur van de KNV EHBO

Instructeur Eerste Hulp

De leek als Eerste Hulpverlener bij calamiteiten

- **Inleiding**
- **De EHBO'er**
- **Wat is het voordeel van de EHBO'er**
- **Wat kan men van de EHBO'er verwachten**
- **De visie van de EHBO organisaties**
- **De toekomst**

Inleiding

Op 06-04-2006 vond er in de Arena te Amsterdam een grote rampenoefening genaamd “Bonfire” plaats. De oefening vond plaats onder leiding van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijks relaties

Kort na deze oefening verklaarde het Ministerie van Binnenlandse Zaken “Nederland is voor een groot deel in staat om een eventuele terroristische aanslag op te vangen.

Uit de praktijk bleek dat bij deze oefening er circa 150 gewonden meer dan 3 uur op professionele hulp moesten wachten.

De verklaring van het Ministerie en de uitkomst van de oefening hebben de EHBO organisaties aan het denken gezet.

Het is voor de EHBO organisaties erg verontrustend wanneer een dergelijk bericht door een Ministerie verspreid wordt.

De regionale rampenzenders en de EHBO-er zijn bij deze oefening niet ingeschakeld.

Men weet niet of de rampenzenders op de juiste wijze functioneren.

Waarom zijn de “leken” EHBO-ers niet als hulpverlening ingeschakeld??

In een brief aan de tweede kamer betreffende de evaluatie van de oefening Bonfire komt de hulpverlening aan de slachtoffers nauwelijks ter sprake.

Men is er volledig aan voorbij gegaan om de aanwezige EHBO’ers in te schakelen.

In Nederland zijn er honderdduizenden leken opgeleid tot Eerste Hulpverlener die vaak aanwezig zijn als toeschouwer, passant of op uitnodiging als hulpverlener.

Deze personen zijn vaak het eerst aanwezig bij een ongeval of ramp en van zeer grote waarde voor de eerste levensreddende handelingen uit te voeren.

Denk daar bij aan Enschede en Volendam.

Dergelijke hulpverleners waren er ook aanwezig in de Arena tijdens de oefening Bonfire. Als deze hulpverleners ingeschakeld waren was de oefening veel realistischer geweest.

Ook mag gezegd worden dat na de twee genoemde rampen en zeker na de bomaanslagen in Londen ook het Ministerie de schrik er goed in zit en is er bereidheid om samen met de vrijwilligersorganisaties samen aan de veiligheid van Nederland te werken.

De EHBO'er.

Dit zijn de leken die na het volgen van een cursus hulp kunnen verlenen aan één of meerdere slachtoffers.

Door middel van bijscholing wordt niet alleen de kennis op peil gehouden maar ook de nieuwe technieken worden eigengemaakt.

Wat is het voordeel van een EHBO'er

Een EHBO'er is vaak al ter plaatse bij evenementen of andere plaatsen waar veel mensen bijeen zijn.

Is er geen EHBO'er aanwezig is de kans groot dat er binnen zeer korte tijd één langskomt.

In het EHBO-Magazine van juni/juli 2002 las ik over de vuurwerkrampe in Enschede dat er door zeker honderd EHBO'ers uren lang hulp is geboden. EHBO'ers van de afd. Enschede waarvan hun gebouw is afgebrand maar ook van de vereniging "St Cristoffel" als ook van de afdelingen in de omliggende gemeenten die spontaan kwamen met hun EHBO-spullen. Ook de samenwerking van die verschillende EHBO'ers was uitstekend. Een hulpverlener maakte de opmerking EHBO is ook: Een Hechte Band Onderling.

Wat kan men van de EHBO'er verwachten

- **Zorgt dat zijn kennis op peil is**
- **Verleend spontaan Eerste Hulp**
- **Is vaak aanwezig bij evenementen**
- **Kan in gezet worden bij georganiseerde grootschalige hulpverlening**

Zorgt dat zijn kennis op peil blijft

Men moet te allen tijde zorgen dat men competent is

Verleend spontaan eerste hulp

Voorbeelden hiervan zijn de vuurwerkramp in Enschede en de brand in Volendam.

Enschede zagen we al eerder dat er van alle kanten Hulpverleners kwamen.

Over de hulp verlening in Volendam schrijft de heer Vrenken in het EHBO-Magazine “Zoals gebruikelijk was de inbreng van de EHBO niet georganiseerd,. Daar zijn het individuele hulpverleners voor. Maar ze er en ze hebben uitstekend werk geleverd. Vele hebben hun kennis over brand en onderzoek direct in praktijk in praktijk kunnen brengen .

Toen de professionele hulpverleners kwamen, leek het of het aantal slachtoffers niet zo groot was. Dat kwam omdat er al mensen elders waren onder gebracht, onder andere in een belendend café.

De EHBO'ers waren daar al druk bezig met het koelen van een relatief groot aantal slachtoffers. Dat viel direct op.

En ze konden hun kennis daarover heel goed kwijt aan anderen, die ook hielpen”.

Kortom dit is spontane hulpverlening door de competente Hulpverlener

Is vaak aanwezig bij evenementen

Vaak wordt de EHBO vereniging gevraagd aanwezig te zijn bij evenementen.

Ook daar kunnen veel personen bijeen zijn, en er is niet al te veel fantasie voor nodig om te bedenken wat er allemaal mis kan gaan.

Kan in gezet worden bij georganiseerde grootschalige hulpverlening

Hoewel de hulpverleners van de twee genoemde rampen zelf zeggen dat, de hulpverlening bij dit soort rampen niet te leren is, is het wel wenselijk dat de EHBO ingeschakeld wordt bij grote ramp oefeningen zoals “Bonfire”.

De visie van de EHBO organisaties

Door het inzetten van de EHBO'er bij calamiteiten kan de gevolgen voor het slachtoffer zowel lichamelijk, psychisch als financieel beperkt worden.

Wel dient er onderscheid gemaakt te worden tussen EHBO'ers die al op de plaats van de calamiteit aanwezig zijn en EHBO'ers die naar aanleiding van een melding van de calamiteit zich melden voor hulpverlening.

De inzetten van de aanwezige EHBO'er

Door de EHBO'ers die al aanwezig zijn op de plaats van de calamiteit kunnen de, zo belangrijke, eerste levensreddende handelingen verricht worden. Deze handelingen kunnen voor het slachtoffer leven of dood betekenen. Ook kan veel lichamelijk letsel vermeden worden, denk aan koelen van ernstige brandwonden of ernstige bloedingen stelpen.

Ook heeft de EHBO'er geleerd om op gevaar te letten, dit voor hem zelf maar ook voor anderen en ter voorkoming van nog meer letsels of slachtoffers. Veiligheid gaat voor alles.

Geruststellen en begeleiden van slachtoffers die in paniek zijn dat zij geen dingen doen waarbij zij of anderen schade oplopen.

Op het moment dat de professionele hulpdiensten komen draagt de EHBO'er zijn taken over aan deze professionele hulpdiensten.

Ook kan de EHBO'er onderverantwoordelijkheid van de georganiseerde professionele hulpverlening zijn ingezette actie voortzetten.

Voor de EHBO'er die naar aanleiding van een melding van de calamiteit zich voor hulpverlening meldt is het de bevelvoerende commandant van de brandweer die beslist of de EHBO'er het rampterrein mogen betreden. Het gevaar voor de hulpverlener gaat immers boven alles.

De toekomst

De toekomst

Op 30 maart 2006 heeft er een vergadering plaats gehad waarbij het Ministerie van Binnenlandse Zaken Koninkrijksrelaties en namens de vrijwilligersorganisatie het Oranje Kruis en de KNV aanwezig waren.

Door Binnenlandse Zaken wordt uiteengezet wat hun plaats is bij rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Binnenlandse Zaken heeft een coördinerende taak tussen alle departementen die ook bij een bepaalde vorm van terreur respectievelijk crisis betrokken zijn. Alle departementen behouden daarbij de eigenverantwoordelijkheid en takenpakket.

De heer Van Linge geeft een schets van de positie van het Oranje Kruis en de verschillende EHBO koepels alsmede de “natte” redders die actief zijn op het terrein van de hulpverlening door leken.

Van de kant van Binnenlandse zaken wordt gemeld dat men graag een vervolgoverleg wil met alle EHBO-koepels en de “natte”redders.

De evaluatie van Bonfire zal naar het Oranje Kruis gezonden worden den deze zorgt voor verdere verspreiding.

Om zich als EHBO'er te kunnen legitimeren moet er misschien over gedacht worden om naast het EHBO diploma een pasje uit te reiken dat gemakkelijk is mee te nemen, er zijn er niet zoveel die met het diploma op zak lopen.

Tijdens het 50-jarig jubileum van Node zal ook aandacht besteedt worden aan rampenbestrijding. Als ik het goed heb met een congres na de klap en wat dan?

